

De gelijkenis van de vader en zijn twee verloren zoons (1)

Ds. J. IJsselstein – Lukas 15:11-19

Liturgie:

Psalm 33:11

Psalm 119:8

Lezen Lukas 15:1-19

Psalm 103:2,3,7

Psalm 25:4

Psalm 145:6

Gemeente, ik hoop u vanmorgen (en volgende week, bij leven en welzijn) te preken over de gelijkenis van de vader en zijn twee zoons. Een gelijkenis die de Heere Jezus vertelt tegen de Farizeeën. Zij zijn boos. Ze mopperen op de Heere Jezus. Want, zeggen ze, *Hij ontvangt de zondaars en eet met hen* (15:1).

Dat kan toch niet? Dat kan echt niet, hoor! Je kunt niet echt de Messias zijn en dan gaan eten met zulke slechte mensen.

Ze denken bij zichzelf: als de Heere Jezus echt de Messias was, dan zou Hij wel met *ons* uit eten gaan.

Dan vertelt de Heere Jezus drie gelijkenissen: de gelijkenis van het verloren schaap, de gelijkenis van de verloren penning (een penning is een muntje) en de gelijkenis van de verloren zoon.

Het is niet zomaar willekeurig, die volgorde van de drie gelijkenissen. Er zit doelbewust een bepaalde volgorde in. Je zou kunnen zeggen: het komt steeds dichterbij, het komt steeds dichterbij de kern.

Het schaap, dat was dom, dat verdwaalde, dat lette niet op.

Die penning, dat muntje, rolde weg uit de hand van die vrouw. Je zou kunnen zeggen: die bood geen weerstand, die liet zichzelf rollen.

Maar de jongste zoon (en dan komt het ineens dichterbij), die gaat *heel expres* weg van huis, van zijn vader. En dat geeft aan hoe erg het is...

En trouwens, dat schaap is er één van de honderd. Die penning, dat muntje, is er één van de tien. Maar het komt steeds dichterbij, het wordt steeds erger: die verloren zoon is *één van de twee* kinderen. De helft van de kinderen van vader en moeder. En dat geeft aan hoe erg het is...

Het gaat vanmorgen dus over:

De gelijkenis van de vader en zijn twee zoons

En jullie begrijpen, jongens en meisjes: vader is het beeld van God de Vader. En in de context (in het verband van dit Schriftgedeelte) is de vader van de verloren zoon ook zeker een beeld van de Heere Jezus Christus Zelf.

En die beide zoons zijn beelden van ons, mensen.

Eigenlijk zou je kunnen zeggen dat deze gelijkenis drie delen heeft:

Het eerste deel gaat over: de jongste zoon, dat is de preek van vandaag. Het tweede deel gaat over de vader, dat komt bij leven en welzijn volgende week. En het derde deel gaat over de oudste zoon, dat komt ook volgende week

Vanmorgen gaat het dus over de jongste zoon, over vers 11 tot en met 19, zoals u zojuist is voorgelezen.

En dat begint zo: *En Hij (Jezus) zei: Een zeker mens (er was iemand) die had twee zonen. En de jongste van hen (de kleinste van die twee) zei tot de vader: Vader, geef mij het deel van het goed, dat mij toekomt (vers 11-12).*

Vader, geef mij het deel van de erfenis.

Weet je wat dat betekent? Dat betekent: Papa, geef mij alvast het deel van het geld dat ik zal krijgen als u straks gaat sterven. Ik wil het eigenlijk nu alvast hebben, ik kan het eigenlijk nu wel goed gebruiken...

Wat moet je daar nu van denken, van zo'n vraag? Je zegt: Dat is brutaal, zonder enig respect naar vader toe!

Vader mocht de erfenis (of een deel daarvan) wel alvast verdelen tijdens zijn leven.

Abraham had dat vroeger ook gedaan. Hij gaf in zijn leven al delen van zijn bezit aan de kinderen van Ketura (Genesis 25:6).

Maar hier is het *andersom*. Hier is het niet de vader die het initiatief neemt, hier is het de zoon die zegt: Geef mijn deel van de erfenis. Alsof het hem veel te lang gaat duren voordat zijn vader sterft.

Geef mij het deel van alles, het deel *dat mij toekomt*. De oudste zoon krijgt altijd twee keer zoveel, die krijgt een dubbel deel. De jongste krijgt één deel. Dus: alles delen door drie. De oudste krijgt twee derde, dus: *Ik wil vader, één derde van al uw bezit.*

Weet je, dat is een hele nare vraag. Want dat geld is natuurlijk niet zo maar voor handen. Dat betekent misschien wel dat de boerderij verkocht moet worden en dat een deel van de dieren verkocht moet worden, want dat gaat zo maar niet: zoveel geld uit een boerderij, uit een boerenbedrijf halen.

Waarom wil hij dat geld eigenlijk hebben?

Hij wil *weg*: weg van huis, weg van thuis. Hij wil de wereld ontdekken. Zelf baas zijn.

‘Dat is mooi: eigen baas zijn. Niet meer betutteld worden door thuis, niet door vader, niet door moeder en ook zeker niet door die oudste broer. Eigen keuzes maken.’

Misschien, jongelui, ben je in een boze bui ook wel eens weggelopen van thuis. Je was het zat. Al die regels thuis: dit mag niet, dat mag niet en dan misschien ook nog wel zo'n oudste broer of oudste zus... Je zei tegen jezelf (en misschien toen ook wel hardop): ‘Ik wil het *zelf* allemaal uitmaken! Ik wil doen wat ik *zelf* wil.’

Je was het zat. Je ging de deur uit, je knalde de deur achter je dicht. ‘Vrij, heerlijk! Zo, niemand kan mij meer wat maken, nu gaat het echte leven beginnen.’
Ja..., misschien is het wel een beetje tegengevallen. Wat moet je eigenlijk buitenshuis? En intussen ben je (gelukkig) ook weer thuis.
Vaders, doen hor! Altijd de deur open houden voor weggelopen kinderen.
Gelukkig, je bent weer thuis.

Maar, even goed lezen over die verloren zoon: voordat hij weggaat, voordat hij de deur achter zich dichtgooit zegt hij nog iets. Wat zegt hij? Hij zegt: *Vader*, geef mij het deel van het goed, dat mij toekomt.
Dus wat zegt hij? *Vader*, laat me mijn eigen baas zijn.
Blijkbaar zijn er dat soort van mensen (misschien heb ik het wel over u), die *vader* zeggen met hun lippen (zoals deze jongen) maar tegelijkertijd zo snel mogelijk van vader af zouden willen zijn.
Want? Want vader belemmert, vader loopt in de weg, vader zegt hoe het moet en ik wil *zelf* weten hoe het moet.
Vader, je wordt moe van die man.
Vader zeggen met de lippen, met de ogen gericht naar de hemel, maar eigenlijk diep in je hart zo snel mogelijk van vader verlost willen zijn.

Weet u hoe dat komt? U zegt wel *Vader* met uw lippen... *Onze Vader, die in de hemelen zijt*... Maar weet u wat het probleem is? U kent het *hart* van Vader niet. U kent het hart van Vader niet, sinds dat ook u, in Adam, vertrokken bent uit het paradijs, uit het Vaderhuis. Sinds ook u Vader de rug hebt toegekeerd en de deur voor altijd in het slot hebt gegooid.
Omdat? Ja, omdat er iets schitterde in uw oog dat u *meer waard* leek te zijn dan God, uw Schepper, dan de dienst van God, dan de liefde van Vader.
Wat dan? *Vrij zijn!* Zelf god zijn boven God.
En we besloten om dat te kiezen en Vader te verlaten. En sindsdien is alles veranderd, hier van binnen, in ons hart. Sindsdien kennen we het hart van de Vader niet meer en dus kiezen we sindsdien, jongelui, altijd *fout*.
We weten wel met ons verstand dat de Heere veel waard is, dat Zijn dienst heel waardevol is, maar het geluk van de wereld lokt ons, schittert in ons oog en verleidt ons.

Waarom, *waarom* kiezen we nu nooit het goede deel, maar altijd het foute deel? Dat komt ten diepste omdat we niet meer goed kunnen afwegen, niet meer goed kunnen oordelen en beoordelen. Want hoewel we *Vader* zeggen met onze lippen, denken we in ons hart: ‘Ja, maar de dienst van God, zwaar... moeilijk... bekrompen..., laat me toch *vrij zijn!*’
Je kent het *hart* van de Vader niet meer. En daarom loop je weg.
En dus weet je ook niet wat je mist. Want je bent weggelopen, je bent niet meer thuis.

Vader zegt: Jongen, ik kan je niet tegenhouden.
Je kunt het wel begrijpen. Het is alsof vader zegt: Als je hier naast de deur gaat zitten met een onwillig en met een zuur kijkend gezicht en je *hart* is er niet meer bij, dan heb ik ook

niks aan je. Ga maar. Ik zou je wel *willen* tegenhouden, maar ik *kan* je niet tegenhouden. Hier is een derde deel van al mijn bezit.

Je wilt vrijheid? Weg van al die bekrompen regels, weg van de kerk...?

We kunnen je niet vasthouden...

Maar (voordat je weggaat!) vergeet niet: als je het *huis* van vader verlaat, verlaat je *vader* ook.

Het gevaar van kerkverlating is..., dat je uiteindelijk God verlaat.

En ik voeg daar nog wat aan toe: het gevaar dáárvan is dat God uiteindelijk zegt: 'Ik houd je niet tegen, ga maar. Hier is het goed van de wereld. Als je Me echt niet wilt dienen, doe dan maar...'

En hij deelde, zegt vers 12, *hun het goed*. Daar klinkt iets in door van de hartelijkheid van deze vriendelijke vader.

En, vers 13, *niet vele dagen daarna, de jongste zoon, alles bijeen vergaderd hebbende, is weg gereisd in een ver gelegen land, en heeft aldaar zijn goed doorgebracht, levende overdadig*.

Het duurt even, dat snap je: je kunt niet alle spullen mee dragen. Dus hij verkoopt het, hij maakt het te gelde. Hij wil alleen maar geld, cash.

En uiteindelijk gaat hij op pad. Eindelijk: *vrij!* Genieten van de wereld!

En vader en moeder blijven achter.

Biddend... Hopend... Straks blijkt ook: uitzierend, iedere dag.

Moet je doen, ouders: niet opgeven! Als je kinderen of kleinkinderen de wereld zijn ingegaan: bidden, blijven bidden met een beroep op de trouw van Gods verbond. Blijven bidden of je kinderen terug zullen komen, of de Heere ze vast wil houden, of de Heere ze in hun hart zal grijpen. Nooit opgeven...

En die jongen? *Vrij!* Heerlijk, genieten zeg! Hij gaat zo ver hij kan. *In een ver gelegen land* (vers 13). Waarom zo ver? Niets moet hem doen terugdenken aan thuis, hij moet niet steeds aan vader hoeven denken, en aan dat commentaar van zijn broer.

Geweldig zeg, zo'n leven! Heerlijk! Wat een vrijheid! Alles kan, alles mag. Vrienden genoeg. Een leven vol van plezier. Uitstappen, feesten, uitgaan.

Totdat... Ja, totdat het geld op is.

En dan is het eigenlijk net als op een warme zomeravond. Je ziet de muggen dansen, overall, samen met elkaar. Maar in de loop van avond gaat de zon onder en dan ineens zijn alle muggen weg.

Heerlijk: dansen, feest vieren met je vrienden.

En dan, als het geld op is... Ineens zijn alle vrienden weg. Dan is hij moederziel alleen.

En dan komt er ook nog honger in dat land! Niet alleen op die plek, in dat gebiedje waar hij is, maar in het *hele* land. Dat wil zeggen: hij kan geen kant op.

Maar, als je weggelopen bent, dan ben je natuurlijk niet voor één gat te vangen, dan geef je niet zo snel op. Kijk maar vanaf vers 14: *En als hij alles verteerd had (alles is op), werd er een grote hongersnood in datzelfde land en hij begon gebrek te lijden. En hij ging heen en voegde zich bij een van de burgers van datzelfde land en die zond hem op zijn land om de zwijnen (de varkens) te weiden. En hij begeerde (hij wilde heel graag) zijn buik vullen met de draf die de zwijnen aten; en niemand gaf hem die.*

Nou, dat is wel het allerminste werk wat je kunt doen als Joodse jongen: onreine varkens weiden, varkens verzorgen.

En een honger dat hij heeft! Wat zou hij graag mee-eten met wat de varkens eten, peultjes, boontjes, maar hij krijgt ze niet. Waarschijnlijk is er iemand anders die de varkens voert en die zegt: 'Nee, kerel, da's niet voor jou. Doe het maar met je eigen brood.' Maar dat is veel te weinig.

Honger heeft hij. Een knagend gevoel, een knagende pijn van honger in zijn buik. Diepe ellende. Zijn bezit is verteerd, zijn geld is op en z'n geluk is vervlogen.

Maar, z'n trots is niet gebroken. Kijk maar: daar staat hij. Steunend op een lange staf in de brandende hitte van de zon, knagend gevoel van honger in zijn buik. Wat doet hij? Dag in, dag uit op zo'n grote groep, knorrende, wroetende varkens letten. Een veracht werk voor een Joodse jongeman. Maar liever nog deze vernedering, dan z'n hoofd buigen en terug gaan naar z'n vader. Hij leeft in diepe ellende en armoede en *wil niet naar huis*.

En zo is het *ook met u*. U denkt er vast wel eens aan, maar diep in uw hart wilt u er niet aan denken. Daar, ver, is het huis van Vader. Maar nee, zegt u, ik moet hier m'n hoofd boven water zien te houden, ik moet hier zien te overleven.

Dat is ten diepste ons beeld. Genieten van alles wat we hebben. En als het dan over is met genieten: vechten, overeind blijven. Zonder God. Niet buigen.

Maar dat neemt niet weg dat uit de verte toch een Vaderstem roept. Er klinkt een vriendelijke stem uit een ver gelegen land, tot u die leeft in de zonde. Ja, dat kan ook als je in de kerk zit. Tot u, die leeft in afgoderij, in het dienen van de afgoden van deze wereld. Tot u, die de zondag ontheiligt. Tot u, die vloekt, die steelt, die leeft in haat, in dronkenschap, met een andere vrouw in overspel, in diefstal. Tot u die doorgaat op die weg van de zonde ondanks alle waarschuwingen.

Hoor toch die roep uit het ver gelegen Vaderland! Kind, *verlaat toch de slechtigheden en leef en betreed de weg van het verstand*. Keer toch om op die weg, want het is een dodelijke weg. U komt om (zie Spreuken 9:6).

En mijn vraag aan uw hart gesteld is: kan die liefdevolle stem van de Vader uit dat ver gelegen land uw hart niet breken? Als Hij met alle liefde, uit de grond van Zijn Vaderhart u toeroept: *Keer terug, keer weder afkerige kinderen, Ik zal uw afkeringen genezen*. Keer toch om, kom toch terug voordat het te laat is (Jeremia 3:22)?

Hij probeert zich, al vechtend, staande te houden. Werk zoeken, z'n best doen, overleven. Honger, geen brood. Eenzaamheid, vrienden kwijt. Diepe vernedering, varkens weiden.

Maar aan vader denken, dat *wil* hij niet en *doet* hij niet. Dat was vroeger. En vroeger is voorbij. *Maar wie God verlaat heeft smart op smart te vrezen* (Psalm 32:5, ber.)

Zo gaat het als je bij God vandaan gaat. Dan kom je hier in terecht. Dat kan als je de wereld ingaat, als je jong bent of oud bent. Maar pas op, het kan ook als je in de kerk zit en God verlaten hebt en doorgaat... Pas op!

God verlaten. Afvallen van God. Ver van het huis van Vader. *Ver weg*, zegt onze belijdenis, *van de Fontein van alle goed*.

Een toestand van volkomen gebrek. Alles kwijt. En dan daarbij de gedachte: 'Dit heb ik aan mezelf te danken.'

Een toestand van *gebrek*: zonder God.

Een toestand van *vernedering*: zwijnen, varkens weiden. Alleen maar bezig met het onheilige, het onreine. Geen oog meer in m'n leven voor God, voor Zijn dienst en voor de hemel.

Een toestand van gebrek, van vernedering (leg uw leven er maar naast), een toestand ook van *desillusie*: wat leek het toch prachtig, al dat moois van de wereld. Maar ondertussen is er (misschien ook wel in uw hart, als u het eerlijk zou toegeven) diepe onvrede.

Diepe ontevredenheid op de bodem van zijn hart. Want zijn hart wordt nooit echt vervuld. Hij zou zo graag zijn buik willen vullen met de draf (de peultjes, de boontjes) van de varkens. Maar niemand geeft hem die (vers 16).

Gebrek. Vernedering. Desillusie. Wat een teleurstelling ook: vroeger had hij hier van gedroomd, van deze toekomst. Maar als hij eerlijk is moet hij zeggen: 'Ik ben diep teleurgesteld.'

Misschien u ook wel. Vrienden kwijt, dromen vervlogen, idealen weg. Een toestand van gebrek, van vernedering, van desillusie, van teleurstelling...

Ja, ik zeg u: een staat van *dood*. Werkelijk, echt waar: van *dood*.

Hij is wat hem betreft *dood* voor zijn vader, *verloren!* Ver verwijderd van vader, ver verwijderd van God.

En als u daar vanmorgen over nadenkt (doe dat nu eens even, denk daar eens even over na!) dan moet u wel toegeven: het is werkelijk krankzinnig, het is werkelijk waanzinnig om zo te leven op de aarde. God op het hoogst misdaan, van het heilspoor afgegaan, de Bron en Fontein van alle goed verlaten!

Omdat? Omdat we *op onszelf wilden bouwen*, omdat we *de vrijheid zochten*.

Maar het is *mislukt!* Het is *mislukt!*

Maar dan is het toch krankzinnig om door te gaan op diezelfde weg? Dan is het toch waanzinnig dat u niet wilt buigen, dat u niet wilt breken? Dat u uw hoofd maar overeind houdt en doorvecht? Dat u doorvecht zonder God, terwijl u steeds verder bij God vandaan gaat? Kom toch terug!

Wat zien we hier de *hardnekkigheid* van ons verloren bestaan. Alles is mislukt, maar we zijn diep in ons hart te trots om te buigen en te breken.

God moet er aan te pas komen. Want als Hij me breekt, dan buig ik. Net als Saulus op weg naar Damascus. Als een trotse ridder te paard, buigen wil hij niet, totdat God hem breekt en hem op de grond legt.

Als God het niet doet, ga ik gewoon door. Al kom ik in nood, ik ga toch door, want *nood* leert niet bidden. *God* leert bidden en niet onze nood, want we gaan toch gewoon door: zelf proberen, zelf overeind staan, onszelf redden...

Zolang het niet *hopeloos* is aan onze kant, zolang *God* het niet hopeloos maakt, gaan we door. Al stapelt zich tegenslag op tegenslag (kijk maar in uw leven: ellende op ellende): we gaan door.

De één wordt ziek, belooft beterschap en als hij beter is, gaat hij gewoon door.

De ander blijft fier overeind staan onder de slaande hand van de Heere en gaat door.

En een derde breekt dwars door alles heen en gaat nog veel verder bij God vandaan.

Tenzij, totdat... *God ingrijpt en een mens in liefde (in liefde, hoor!) buigt en breekt.*

Zeker, de Heere kan daar middelen bij gebruiken (dat zien we hier ook): ziekte, tegenslag, moeite en zorg. En ondertussen roept dat ons ook toe: buig toch, buk toch, verneder u toch onder de slaande hand van God.

Want (dat gaan we samen zingen): wie Mij nederig valt te voet, zal van Mij Mijn wegen leren. We zingen Psalm 25 het vierde vers.

's HEEREN goedheid kent geen palen;

God is recht, dus zal Hij door

Onderwijzing hen, die dwalen,

Brengen in het rechte spoor.

Hij zal leiden 't zacht gemoed

In het effen recht des HEEREN.

Wie Hem nederig valt te voet,

Zal van Hem zijn wegen leren.

Wanneer gaat een mens buigen? Als God hem buigt. Eerder niet, eerder nooit.

Als die God, Die wij verlaten hebben in eenzijdige liefde (dat wil zeggen: het komt van één kant, het komt bij de Heere God vandaan) ons harde hart openbreekt. En dan kan het niet anders: dan verandert echt alles in je leven. Dan wil je naar huis.

Kijk maar in vers 17: *En tot zichzelf gekomen zijnde, zei hij: Hoe vele huurlingen van mijn vader hebben overvloed van brood en ik verga van honger! Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan en ik zal tot hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel, en voor u; en ik ben niet meer waardig uw zoon genoemd te worden; maak mij als een van uw huurlingen.*

Zie je hem daar zitten, jongens en meisjes, ver van huis? Er staat: *tot zichzelf gekomen zijnde*. Zie je hem zitten? Zie je hem denken? Wat een ellende: een lege maag, honger, die aanblik van die onreine, vieze varkens...

Misschien heeft dat wel meegeholpen, we zeggen: misschien ‘heeft de Heere het wel gebruikt als een middel’ om hem te breken.

Lang heeft hij geprobeerd om overeind te blijven (net als Paulus op weg naar Damascus), maar nu legt de Heere hem letterlijk op de grond en hij raakt al denkend niet uitgedacht.

Hij *komt tot zichzelf*, staat er. Je moet eigenlijk aan een spiegel denken: hij staat voor de spiegel, maar het is alsof die spiegel steeds dichterbij komt. Hij *komt tot zichzelf*, hij ziet wie hij is en hij ziet wat hij gedaan heeft.

Wat heeft hij dan gedaan? Hij heeft de liefde van vader vertrapt. De goede zorg van vader geminacht. Altijd gedacht aan zichzelf, aan ik, ik, ik... Aan feesten, aan plezier, aan vrienden. En toen dat allemaal weg was, toen was hij nog steeds gericht op zichzelf: op eten, op varkens, op werken. Altijd maar zijn ogen gericht naar buiten. Maar hij *komt tot zichzelf*, met andere woorden: zijn ogen worden *naar binnen gericht en hij kijkt in zijn hart...*

Zijn ogen doorzoeken zijn hart en er blijft niks van hem over.

Het is één van de wegen, van de middelen zou je kunnen zeggen, jongens en meisjes, waardoor de Heere zondaars brengt aan Zijn voeten.

Een weg van tegenspoed, denk maar aan koning Manasse. Als hij in de gevangenis zit (zover moet het komen) benauwt de Heere hem en dan erkent hij de Heere en gaat hij zijn door de knieën en belijdt hij zijn zonde (2 Kronieken 33:12).

Zo ook deze jongen. Wat denkt, wat zegt hij? *Hoe vele huurlingen van mijn vader hebben overvloed van brood (genoeg om te eten) en ik verga van honger (vers 17)!*

Huurlingen. Dat was in het huis van vader de buitenste kring. Je kunt je het voorstellen: vader en moeder aten met hun kinderen aan de tafel. Daaromheen zaten de *knechten*, die in vaste dienst waren en die ook woonden op de boerderij. Ook zij hadden eten genoeg. En daaromheen was er nog een rij. En daar hadden ze ook prima te eten. Daar zaten de *dagloners*. Die hadden geen contract. Als er werk was, dan mochten ze komen werken. Aan het eind van de dag kregen ze hun dagloon. Daarna mochten ze weer naar huis. Want ze woonden in hun eigen huis.

Zelfs die dagloners hebben overvloed van brood (van eten) aan de tafel van mijn vader *maar ik verga*.

Goed lezen trouwens wat er staat.

Hoeveel huurlingen van... *die man daarginds...*? Nee. *Van mijn vader!*

Wat breekt nou het hart van die jongen? Wat doet hem nou straks opstaan en zeggen: *Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan?*

Niet zijn ellende, niet zijn honger, niet die varkens. Want dan had hij toch kunnen opstaan en verder kunnen reizen naar een volgend land? Misschien vind ik daar meer geluk? Wat hem breekt, wat zijn hart verbreekt is de gedachte aan *de liefde van vader*.

Diepe ellende, groot gevaar, alarm in een preek kan een zondaar wakker maken uit zijn of haar dodelijke rust. Maar het is de liefde in het Woord van God, in het Evangelie van vrije genade, die het hart van een zondaar verbreekt.

De wet wijst aan, ontdekt, beschuldigt, breekt het hart als het ware open, legt de schuld bloot voor Gods heilig aangezicht en ik zeg: O God, ik heb tegen U gezondigd. Tegen U, de rechtvaardige God.

Maar de liefde van diezelfde God verbreekt dat verbroken hart nog veel meer. Want daartegen ben ik niet opgewassen.

Als ik de grootheid zie van wat ik gedaan heb, als ik mijn kwaad zie in het licht van de grootheid van Gods liefde, van Zijn goedheid, van Zijn verdraagzaamheid... Als ik zie dat Hij (ondanks alles wat ik gedaan heb) me niet verlaten heeft en niet weggedaan heeft... *Het zijn de goedertierenheden des Heeren dat ik niet vernield ben* (Klaagl 3:22).

Als ik de zonde van mijn hart ga zien in het licht van Gods goedheid, dan wordt mijn zonde bitterder dan ooit tevoren. Dan zie ik, wat ook deze jongen ziet: het is *zonde*. Het verlaten van het huis, van het huis van mijn vader, is *zonde tegen God*.

Dan kom je echt op de grond, dan breekt je trots, dan wordt je hoogmoed gebroken en dan buig je voor God, voor een goeddoend God.

Kijk eens in uw hart, gemeente. Als u nooit gebogen hebt voor God als een verloren kind, die zijn kindernaam verzondigd heeft, als een wegloper, dan ken je de Vader niet. Dan kun je de Vadernaam wel op je lippen nemen, maar dan ken je het hart van de Vader niet. Buigen, klein zijn.

Klein denken over jezelf, zegt Samuël Rutherford, *is het kenmerk van hen die Jezus van harte liefhebben*. Genade buigt een mens, maakt een mens klein. Dan zeg je met Petrus (hoewel hij het beter anders had kunnen zeggen): *Ga uit van mij, want ik ben een zondig mens* (Lukas 5:8). En dan zeg je met de hoofdman over honderd: *Heere, ik ben het niet waard dat U onder mijn dak* (in mijn huis) *zou willen komen* (Mattheüs 8:8).

Genade maakt arm en buigt een mens.

En tegelijk *trekt* genade, ook aan het hart van deze jongen.

En dan *komen* zondaars. Ze vluchten niet weg van God, maar ze komen met smeking en geweest (Jeremia 31:9).

Want (die twee dingen horen bij elkaar): hoe *bitterder* de zonde is in mijn hart, hoe meer de liefde van de Vader *trekt*. Hoe meer de zonde me verbreekt en hoe dieper ik buig en mezelf schaam voor God, hoe meer ik ook getrokken wordt.

En daarom, jongens en meisjes, jongelui, is het *zo* goed om *zo* te buigen, *zo* diep en beschaamd te buigen voor God. Want tegelijkertijd trekt Hij met koorden van liefde en heimwee waardoor ik zeg: Ik wil terug, ik wil naar huis. Dan vluchten we niet weg, dan komen we.

Onze tranen (dat is waar), de tranen in ons hart zijn bitter, maar ons hart is niet hopeloos. Kijk maar in het hart van deze jongen. Want vanuit het verslagen hart van de verloren zoon klinkt een sprankje, ja meer, klinkt *hoop* door als hij zegt: *mijn vader...* heeft huurlingen. *Mijn vader...* (vers 17)

De Vadernaam is niet voor groten, voor heiligen die denken dat ze het stadium van bukken en buigen, het stadium van kind-zijn voorbij zijn. Die Vadernaam is door de Heere Jezus Christus Zelf gelegd op de lippen van kleingelovigen.

Maar ik zal het vanmorgen sterker zeggen: deze Naam, *Vader*, is *het* houvast voor een berouwvol, boetvaardig, verloren en roepend mens.

Matthew Henry zegt dit (ik zal het u voorlezen): *Op God te zien als op een vader en als op onze Vader zal ons heel nuttig zijn...*

Aan het einde van onze levensweg? Nee, hij zegt: *...in onze bekering en in ons terugkeren tot God. Het zal de smarten (het verdriet) over de zonde echt doen zijn. Het is die Vadersnaam die het verdriet over de zonde verdiept en het zal ons tegelijkertijd aanmoedigen, hoop geven. Aanmoedigen om op vergeving te hopen.*

God schept er behagen in (goed luisteren: God wil het) om zowel door berouwvolle zondaars (terugkerende verloren zoons en dochters) als door bidders Vader genoemd te worden. Want God heeft het gezegd: is niet Efraïm Mij een dierbare zoon?

Dit is de hoop, dit is de aanmoediging voor roepende, verloren zondaars, voor mensen met een verbroken hart en verslagen geest en voor hen die in hun ellende tot de Heere roepen.

U zegt misschien: Ja, maar ik ben een verloren mens.

God zegt: Ja, dat is waar. Maar: *Efraïm is Mij een dierbare zoon, ja zelfs een troetelkind'* (Jeremia 31:20).

Want die Vader die u verlaten, zo schandelijk verlaten hebt, Hij is niet veranderd.

U bent wel veranderd en uw hart is door de zonde wel verloren geraakt, maar God en Zijn hart zijn niet veranderd. Daarom mag dit uw hoop zijn.

Goed opletten wat hij (die verloren zoon) precies doet en zegt in vers 18 en 19!

Hij erkent zijn schuld: *ik heb gezondigd*. Van harte belijdt hij die. Er is ook geen excuus meer: *ik heb gezondigd tegen de hemel, voor God en voor u!*

Hij erkent alles wat hij verbeurd heeft: *ik ben het niet waardig om uw zoon genoemd te worden*, ik heb het echt verdiend dat u de deur voor me zou dicht doen en me nooit meer zou willen ontvangen.

En hij verzoekt om de minste plaats. Zo diep buigt hij. Een plaats bij de buitenste kring van huurlingen. Maar het is zijn hartelijk verlangen om terug te keren naar het huis, naar de liefde en de dienst van zijn vader, naar het hart van zijn vader.

Daarom zegt hij: *ik zal tot mijn vader gaan en zeggen: Vader, ik heb gezondigd!*

Een paar dingen vallen op.

a. In de eerste plaats: zijn diepe vernedering (op de grond) is geen belemmering voor een hartelijk *kindergebed*. Zelf is hij de plaats van kind niet meer waard. Maar wat hij doet? Hij laat zijn vader aan zijn plaats.

Een zondaar vernedert zichzelf voor de Heere, maar verlaagt de Heere niet. Hij of zij laat de Heere aan Zijn plaats. De verloren zoon erkent zijn vader als vader, al zou hij nooit meer een kind mogen zijn van zijn vader.

Zalig zijn zij, die *zichzelf zo diep* vernederen, maar *God hoog laten staan*.

b. In de tweede plaats valt op: *niets gaat hem tegenhouden*. Niet de schaamte over wat hij gedaan heeft, niet de vrees om geweigerd te worden, niet de angst voor de straf van zijn vader, helemaal niets.

Want, waarom gaat hij nu zo graag naar huis? Wat trekt er nu aan het hart? Het is niet het brood, het is niet de weelde in het huis van zijn vader. Het is vader *zelf*, het hart van de vader. Hij zegt niet meer: 'Ik heb honger naar brood', maar eigenlijk zegt hij: 'Ik heb honger naar vader.'

En mijn vraag aan het einde van deze dienst is (leg daar uw hart eens naast): kent u dat gebed van zo'n verbroken zondaar? 'Ik heb gezondigd. Ik heb gezondigd, Heere, tegen de hemel en tegen U. Ik wil niet meer doorgaan. Ik wil ook niet wegluchten en weggaan. Ik zal komen met smeking en geweent. Ik zal naar mijn Vader gaan.'

Ken je dat, jongelui?

Misschien klinkt het paradoxaal, omdat je misschien alleen maar denkt aan tranen van verdriet. Maar dit is ook het geluk van de dienst van de Heere: dat je buigen *mag* voor God, dat Hij je niet wegstuurt, en dat Hij Zelf die woorden op je lippen legt: 'Vader, ik heb gezondigd.'

En je voelt tegelijkertijd in je hart: Hij trekt met koorden van liefde, Hij duwt je niet weg maar het is als het ware al zo, dat Hij je omhelst.

Jongelui, je wordt zo gelukkig op die plaats, als de Heer je daar brengt. Op die plaats waar je eerlijk belijdt: 'Heere, ik heb mijn kindernaam voor eeuwig verbeurd en verzondigd, maar U blijft wie U bent: Vader...'

Kent u dat, gemeente?

Tranen van een verbroken hart, van heimwee naar God?

'Ik zal terugkeren tot God en ik zal het Hem allemaal eerlijk zeggen. Ik zal voor Hem buigen en zal zeggen: Vader, ik heb het verzondigd. Ik zal het vonnis over mezelf uitspreken: ik ben het niet meer waard Uw kind genaamd te worden.'

Ik ben het niet waard om uw zoon genaamd te worden (vers 19). Hij bekent zijn onwaardigheid en tegelijk *kan hij niet meer buiten* de liefde van zijn vader.

Want... Nog even heel goed lezen. Hij gaat niet zeggen: 'Maak me tot een huurling.' Hij zegt niet: 'Mag ik zo af en toe bij u in dienst komen (als dagloner)? Mag dat zo af en toe, als u werk hebt? Als u eens een klusje hebt? Dan ga ik 's avonds weer naar mijn eigen huis...'

Nee, hij zal zeggen: maak me *als een van uw huurlingen*. Dat wil zeggen: het gaat me niet om lekker eten of om een lekkere stoel. Ik wil best de minste plaats innemen, aan de buitenste ring zitten, maar... *als ik maar bij u mag zijn*.

Niets houdt hem tegen. Zijn diepe vernedering is geen belemmering voor zijn gebed.

We gaan eindigen.

Nog één ding. Misschien zegt u in uw hart: 'Hoe moet *ik* toch bidden tot God met mijn verzondigde leven?'

Is dit niet het gebed dat de Heere Jezus ons voorgezegd heeft: *Onze Vader die in de hemelen zijt? Vergeef ons onze schulden...?*

Al bent *u* nog zo slecht, de *Heere* is nog nooit verandert, Hij is en blijft Vader. Al hebt *u* uw hele leven verzondigd (net als ik), dan hebt u wel alle rechten verloren en dan kunt u wel vrezen en bang zijn dat u niet welkom zult zijn als u op uzelf ziet, maar *ontneem God zijn eer toch niet*. Christus heeft Zich een vriend van tollenaars en zondaars laten noemen (Mattheüs 11:19; Lukas 7:34). Hij schaamt Zich daar niet voor. Het is Zijn erenaam, ontnem Hem die erenaam niet.

God wil Vader zijn en Vader heten (dat blijkt hier!) van weggelopen en altijd maar weer dwalende en weglopende zondaars. Dat is voor Hem geen schande, dat is Zijn erenaam! Onthoud Hem dan die eer niet. Als u met de nood van uw leven, met smeking en geweent, getrokken door heimwee, getrokken door de liefde van de Vader, vlucht tot Hem, dan mag u het zeggen (niet omdat u rechten hebt, het is verzondigd, maar om de eer van God zelf): *Vader, ik heb gezondigd*.

Wie zo tot God vlucht zal nooit worden afgewezen.

Amen.

Slotzang Psalm 145:6:

De HEER' is recht in al Zijn weg en werk;
Zijn goedheid kent in 't gans heelal geen perk.
Hij is nabij de ziel, die tot Hem zucht;
Hij troost het hart, dat schreiend tot Hem vlucht;
Dat ongeveinsd, in 't midden der ellenden,
Zich naar Gods troon met zijn gebeên blijft wenden;
Hij geeft den wens van allen, die Hem vrezen;
Hun bede heeft Hij nimmer afgewezen.